

МОРФОЛОГІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ УСКЛАДНЕНЬ ПОСТБУЛЬБАРНОЇ ДУОДЕНАЛЬНОЇ ВИРАЗКИ

О.Г.Курик, А.І.Суходоля, А.І.Гуменюк

*Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова,
Державний патологоанатомічний центр України
(м. Хмельницький)*

Постбульбарними вважають виразки, які розвиваються в ділянці бульбодуоденального сфінктера і дистальніше від нього. Постбульбарні виразки характеризуються низькою ефективністю консервативної терапії, агресивним перебігом і високою частотою виникнення ускладнень (пенетрація, перфорація, гостра кровотеча). Постбульбарний відділ дванадцятипалої кишки (ДПК) більшість авторів умовно поділяють на три зони: від бульбарного сфінктера до верхнього вигину (1 зона), від верхнього вигину до фатерового сосочка (2 зона), від фатерового сосочка до зв'язки Трейтца (3 зона).

Мета дослідження: визначити морфометричні показники стінки постбульбарного відділу ДПК для обґрунтування високої частоти ускладнень виразки. Матеріал брали з трьох зон постбульбарного відділу ДПК, для порівняння – стінку бульбарного відділу. В кожній зоні ДПК брали по 4 шматочки з передньої і задньої стінок. Матеріал фіксували в 10 % розчині нейтрального формаліну; парафінові зрізи товщиною 5-7 мкм фарбували гематоксилином і еозином та пікрофуксином за методом ван Гізон. Для дослідження використовували комп'ютерний аналізатор зображення "Olympus DP-Soft". Визначали товщину слизової, м'язової і серозної (адвентиційної) оболонок; середнє арифметичне значення ($M \pm m$) морфометричних показників та коефіцієнт вірогідності міжгрупових розбіжностей. Дослідження проведено на 18 трупах віком від 25 до 52 років без патології гепатопанкреатодуоденальної ділянки.

У бульбарному відділі ДПК товщина слизової оболонки передньої стінки становила $448,63 \pm 28,44$ мкм, м'язової – $438,43 \pm 23,36$ мкм, серозної – $237,46 \pm 18,62$ мкм; товщина слизової оболонки задньої стінки – $406,32 \pm 61,48$ мкм, м'язової – $422,38 \pm 56,42$ мкм, серозної – $242,38 \pm 27,66$ мкм.

У першій зоні ДПК товщина шарів передньої стінки становила: слизової оболонки – $2452,48 \pm 38,12$ мкм, м'язової – $426,44 \pm 13,12$ мкм, серозної – $268,17 \pm 14,48$ мкм; товщина шарів задньої стінки відповідно – $412,26 \pm 33,17$ мкм, $376,42 \pm 44,68$ мкм, $246,28 \pm 36,19$ мкм. У другій зоні визначені такі морфометричні показники: товщина слизової оболонки передньої стінки – $420,14 \pm 13,42$ мкм, задньої – $364,16 \pm 22,18$ мкм; товщина м'язової оболонки відповідно – $406,32 \pm 32,26$ мкм і $218,36 \pm 42,12$ мкм; адвентиційної – $241,13 \pm 22,64$ мкм і $426,84 \pm 19,26$ мкм. У третій зоні товщина слизової оболонки передньої стінки ДПК становила $432,13 \pm 28,43$ мкм, задньої – $380,42 \pm 16,74$ мкм; товщина м'язової

оболонки передньої стінки – $422,26 \pm 36,44$ мкм, задньої – $296,12 \pm 42,16$ мкм; товщина адвентиційної оболонки відповідно – $252,18 \pm 28,33$ мкм і $152,72 \pm 28,14$ мкм.

Отже, у постбульбарному відділі ДПК від верхнього вигину до фатерового сосочка і від фатерового сосочка до зв'язки Трейтца м'язовий шар та адвентиційна оболонка задньої стінки значно тонші, що може бути анатомічним чинником ризику виникнення таких ускладнень постбульбарних виразок як пенетрація і перфорація.